

ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ, ແຜນ
ກິດຈະກຳ ແລະ ການຕິດຕາມ

ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ

ແຜນການແກ້ໄຂທີ່ກຳນົດ **ຄວາມຕ້ອງການ**
ສະເພາະ ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີ
ການ**ແກ້ໄຂ**ຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານັ້ນ.

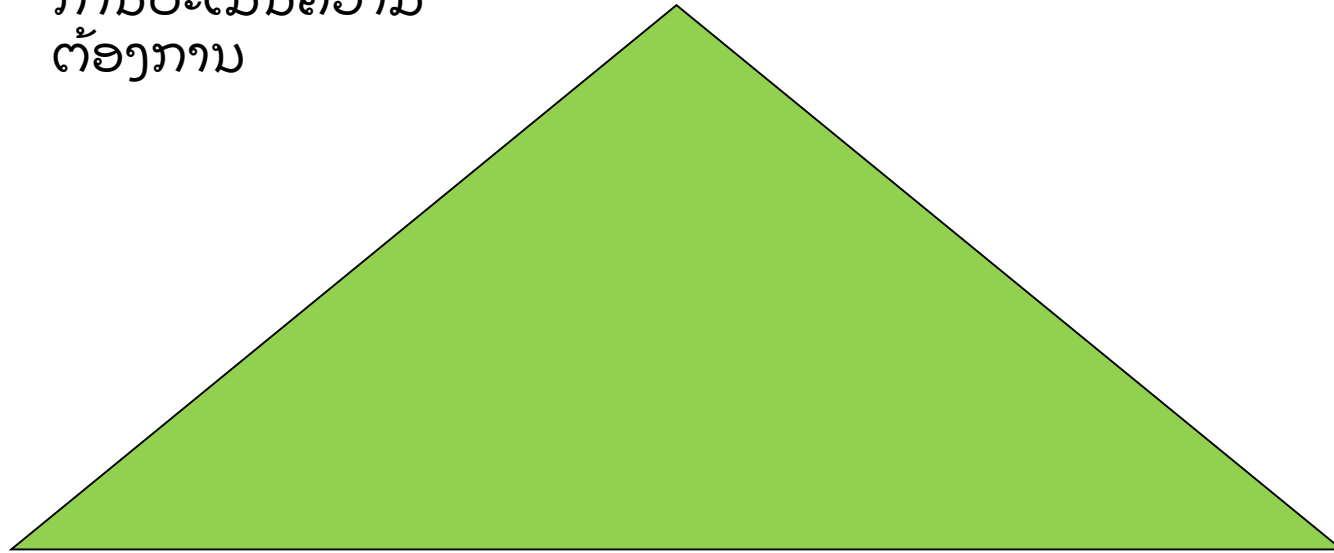
ໄລຍະ/ຂັ້ນຕອນຂອງການປະເມີນ

- ການປະເມີນແບບເລັ່ງດ່ວນ/ເລັ່ງລັດ
- ການເກັບຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ/ກ່ອນໂຄງການ
(Base line data collection)
- ການເກັບຂໍ້ມູນທີ່ຍັງສືບຕໍ່/ດໍາເນີນ/ການ
ຕິດຕາມ

ຂັ້ນຕອນ ER Process

ການປະເມີນຄວາມ
ຕ້ອງການ

ປະຕິບັດການສະ
ໜອງ

ທາງເລືອກ/
ແຜນ

ສັງລວມການເກັບຂໍ້ມູນ

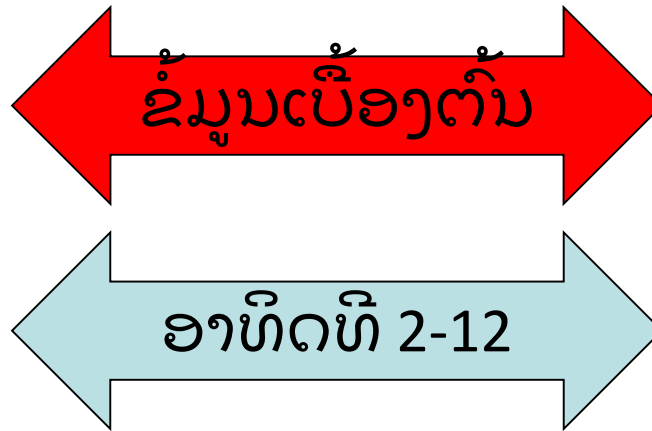

ນຳໃຊ້ນໍ້າທີ່ບອດໄພ , ການຖ່າຍຊະຊາຍ ການລ້າງທີ, ໃຫ້ການປຶກສາກ່ຽວກັບສຸຂະອະນາໄມ

ການສຳພາດ, ການສົນທະນາ, ເດີນສຳຫຼວດ

Over view of data Collection

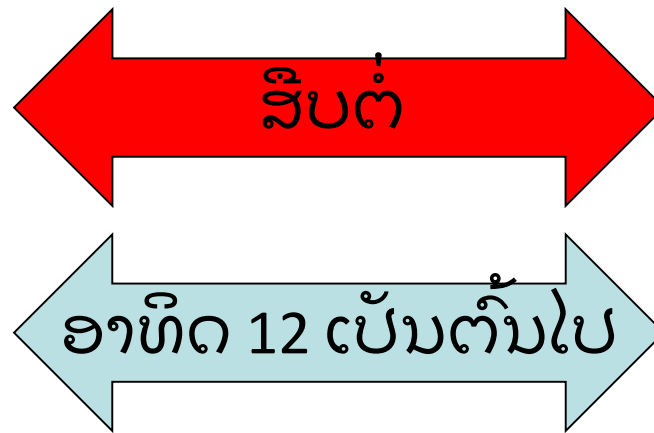

ນໍາໃຊ້ນໍ້າທີ່ບອດໄພ , ການຖ່າຍຊະຊາຍ ການລ້າງທີ, ໃຫ້ການປຶກສາກ່ຽວກັບສຸຂະອະນາໄມ

ສົນທະນາກຸ່ມ, ຄົ້ນຄວ້າຄໍາຖາມ (ວິທີການແບບມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆທີ່ເໝາະສົມ

Over view of data Collection

ຄືຂ່າງເທິງ+ ຄວາມພໍໃຈຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບການບໍລິການທີ່ໄດ້ໃຫ້ໄປ

ແຜນທີ່, ຖົງMapping, pocket charts etc.

ການປະເມີນນໍ້າ, ສຸຂະພິບານ

ຈຸດປະສົງ

- ການປະເມີນປະກອບດ້ວຍຫຍໍ້ໆແດ່
- ອົງປະກອບການສະໜອງ
- ວິທີການປະເມີນ
- ການຄັດເລືອກພາກສະໜາມ/ພື້ນທີ່

ການສະໜອງນໍ້າ

- ແຫຼ່ງນໍ້າ
- ການບໍາບັດນໍ້າ/ຄຸນນະພາບນໍ້າ
- ການຂົນສົ່ງນໍ້າ
- ການເກັບຮັກສານໍ້າ
- ການບໍລິໂພກນໍ້າ/ການຊົມໃຊ້

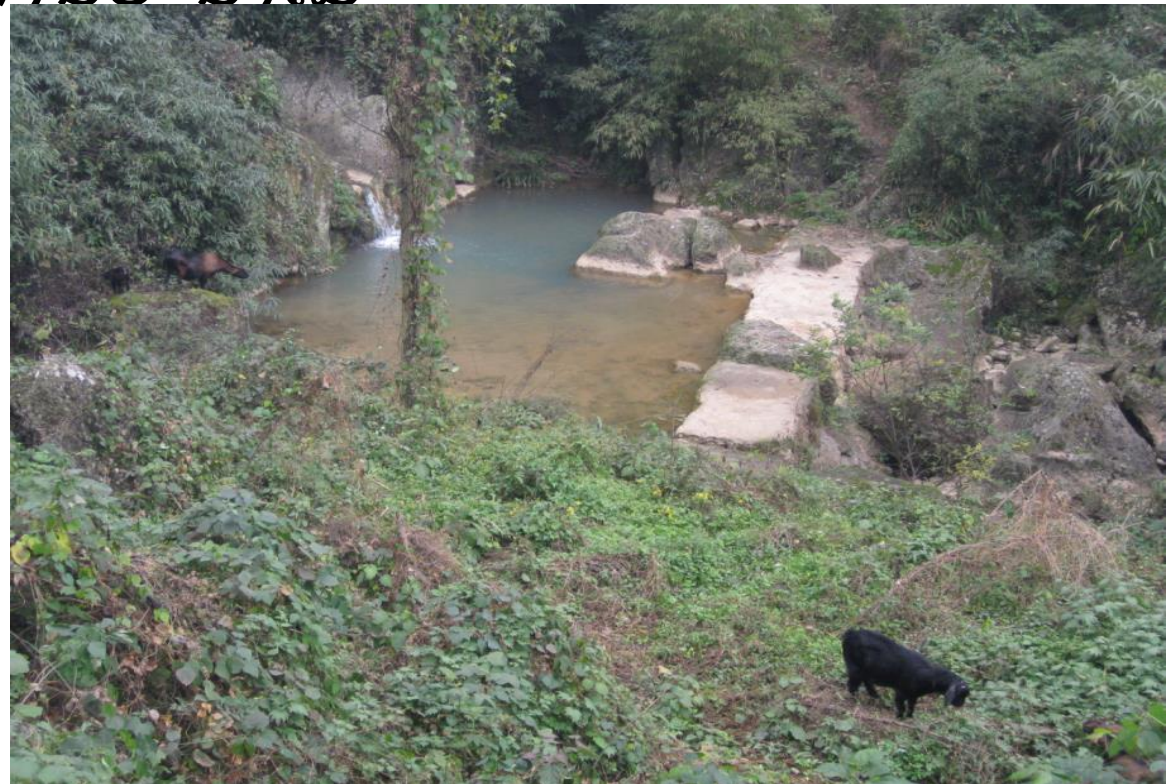
ແຫຼ່ງນໍ້າ

- ນໍ້າໜ້າດິນ
 - ລວມທັງຫຼໍ່ວຍ, ແມ່ນໍ້າ, ໜອງ, ໜອງສະ ແລະ ອາງເກັບນໍ້າ
- ນໍ້າໃຕ້ດິນ
 - ເລີກ – ໃສດີ, ລວມທັງນໍ້າສ້າງ, ບາດານ,
 - ຕີ້ນ – ຂຶ້ນກັບການປ່ຽນແປງຂອງລະດູການ
- ນໍ້າຝົນ

ແຫຼ່ງນໍ້າ

- ການປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າ
 - ການສໍາຫຼວດດ້ານອະນາໄມ
 - ຮົ່ວອ້ອມ
 - ສັນຍາລັກ
 - ການປິດ/ອັດ
 - ສັດລ້ຽງ

ການບໍາບັດນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບ

- ການສະໜອງນໍ້າດື່ມທີ່ປອດໄພ
- ຕ້ອງການບໍາບັດຫຍັງແດ່?
- ຄຸນນະພາບນໍ້າ
 - ຈຸລິນຊີ
 - ສານເຄມີ- ອາເຊນິກ
 - ກາຍະພາບ
 - ລັງສີ
 - ຄູ່ມືແນະນໍາຄຸນນະພາບນໍ້າຈາກ -ອົງການອະນາໄມໂລກ WHO
 - ການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ
- ການຂ້າເຊື້ອ-ໃຊ້ກລໍລິນ, ການຕົ້ມ
- ການກວດຄຸນນະພາບນໍ້າ
- ການບໍາບັດນໍ້າຂັ້ນລວມ ແລະ ຄອບຄົວ

ການຂົນສົ່ງນໍ້າ

- ນໍ້າລືນ
- ທ່າ
- ເຄື່ອງສູບນໍ້າ
- ອຸປະກອນ
- ລົດບັນທຸກ
- ກະຕຸກນໍ້າ/ຖ້ຽງນໍ້າ

ການເກັບຮັກສານໍ້າ

- ອ່າງເກັບນໍ້າ
- ໃຫ (Pots)
- ກະຕູກ (Jerry Cans)
- ຖ້ງນໍ້າ (Buckets)
- ຕູ້ຄອນແທນເນີ (Containers)

ການບໍລິໂພກນໍ້າ/ການຊົມໃຊ້

- ກອກ (Taps)
- ກອກນໍ້າ (Tapstands)
- ເຕົ້າການໍ້ານໍ້າ (Kettles)
- ການເກັບຮັກສານໍ້າໄວ້ໃຊ້ດົນ (Water Conservation)

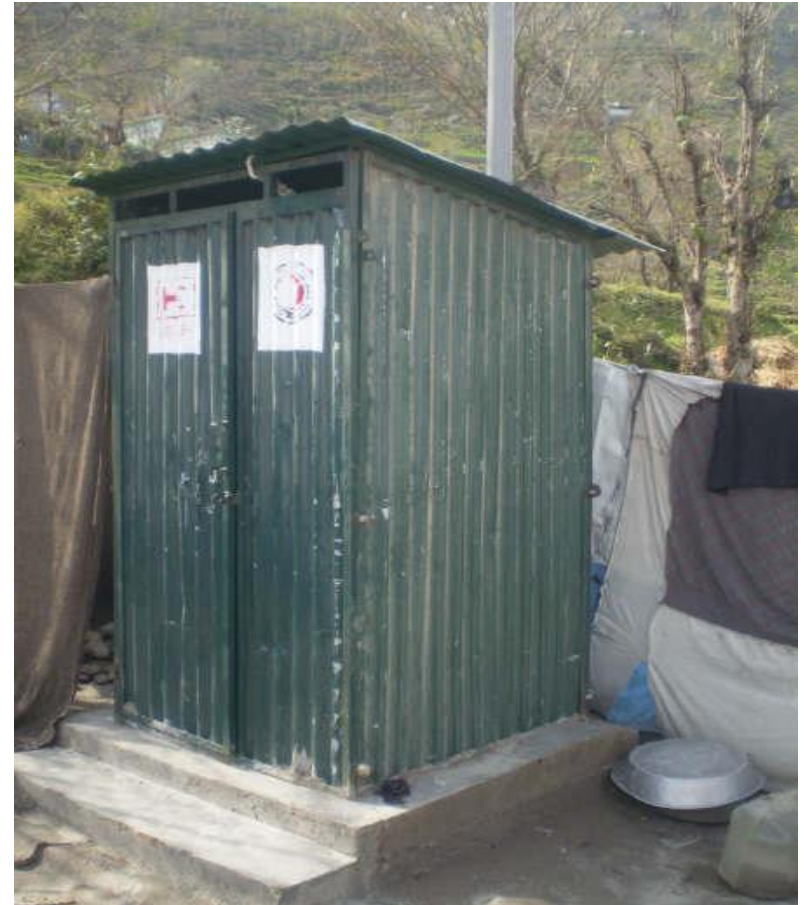

ສຸຂະພິບານໃນພາວະສຸກເສີນ

- ການກຳຈັດຂອງເສຍ/ອາຈົມ
- ການບໍລິຫານຈັດການຂີ້ເຫຍື້ອ
- ການບໍລິຫານຈັດການນໍ້າເປື້ອນ(ການລະບາຍ)
- ການຄວບຄຸມພາຫະນໍາເຊື້ອ

ວິດຖ່າຍສຸກເສີນ

ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອໃນພາວະສຸກເສີນ

1. ຊຸມຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ (Disposal pit)
2. ຖິ້ມ/ຜັງ ຂີ້ເຫຍື້ອ (Land filling)
3. ການຈູດ (Burning)
4. ຖັງໃສ່ຂີ້ເຫຍື້ອ (Waste bin)

ການຄວບຄຸມພາຫະນໍາເຊື້ອ

ຍູງ

- ປ້ອງກັນຄົນ
- ເຮືອນ ແລະ ທີ່ພັກຊົ່ວຄາວ Making houses and shelter insect – ພິສູດ(ບໍ່ມີແມງໄມ້ – ມຸ່ງຍ້ອມຢາ)
- ຢາຊີດຍູງ
- ບົ່ບບຸງສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອປ້ອງກັນການແຜ່ພັນ

ແມງວັນ

- ບົ່ບບຸງສະພາບແວດລ້ອມທາງສຸຂະພິບານ(ກໍາຈັດອາຈົມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂີເຫຍື້ອ)
- ສົ່ງເສີມການປະຕິບັດສຸຂະອະນາໄມ
- ເຄື່ອງຈັບແມງວັນ
- ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້

ການປ້ອງກັນຄົນ

ການປະເມີນນໍ້າ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ການຄັດ ເລືອກພື້ນທີ່

- ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະພິບານ ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.
- ອອກແບບ ແລະ ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທີ່ເໝາະສົມກໍ່ສ້າງ
- ປະສານງານກັບພາກສ່ວນອື່ນ
- ຮັບປະກັນການປະຕິບັດທີ່ຍືນຍົງ (ຄວາມຍືນຍົງ)
- ພິຈາລະນາລະດັບຄວາມສາມາດຂອງກາແດງ ແຫ່ງຊາດໃນການຕອບສະໜອງ

ວິທີການປະເມີນແບບເລັ່ງດ່ວນ

- ເດີນສໍາຫຼວດ
- ສໍາພາດບຸກຄົນສ່ຳຄັນ
- ການແຕ້ມແຜນທີ່
- ການສົນທະນາກຸ່ມ
- ວິທີການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບ
ນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ (Three Pile Sorting)
- ການສໍາພາດຄົວເຮືອນ
- ການສ້າງເກດສະຖານທີ່/ຈຸດ
- ຖົງປ່ອນບັດ (Pocket Charts)
- ການຈັດລຽງອັນດັບ (Matrix Ranking)
- ປະຕິທິນລະດູການ
- ການວິເຄາະບັດບາດຍິງ-ຊາຍ

ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່

□ ແມ່ນຫຍັງ?

- ແຜນທີ່ (ນໍ້າHydrological, ພູມສັນຖານ, ໂຄງສ້າງຂອງການສະໜອງນໍ້າ, ແລະ ອື່ນໆ)
- ບົດລາຍງານ (ລັດຖະບານ, ກາແດງ (FACT) , ອົງການບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ)
- ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ (Aerial photographs)

□ ໃຜ ?

- ທີມງານຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ແຫ່ງຊາດ (NDRT)
- ທີມງານຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ (BDRT)
- ທີມງານຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ (DDRT)
- ລັດຖະບານ
- ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGOs)

ການສໍາຫຼວດພາກສະ
ໜາມ

ການວິໄຈນໍ້າ ແລະ ການ
ຕື່ມແບບຟອມປະເມີນ

**ປຶ້ມບັນທຶກພາກສະໜາມ
ລັກສະນະດ້ານນອກຂອງແຫຼ່ງນໍ້າ**

	ແຫຼ່ງນໍ້າ: _____ ວັນທີ: _____
	ປະເພດແຫຼ່ງນໍ້າ (ແມ່ນໍ້າ, ນໍ້າອອກບໍ່, ນໍ້າສ້າງ, ບາດານ, ແລະ ອື່ນໆ)
	ການນໍາໃຊ້ແຫຼ່ງນໍ້າໃນປະຈຸບັນ
	ການນໍາໃຊ້ເໝືອແຫຼ່ງນໍ້າປະຈຸບັນ
	ປະລິມານນໍ້າໃຫຍ່ໃນປະຈຸບັນ
	ສີ ແລະ ກິ່ນຂອງນໍ້າ
	ແຫຼ່ງນໍ້າເປັນໄປຕາມລະດູການບໍ່ ? ໃຫ້ບອກໄລຍະນໍ້າຫຼາຍ ແລະ ນໍ້າໜ້ອຍ
	ໄລຍະສະເລ່ຍໃນການຍ່າງມາເຖິງ
	ຢູ່ບໍລິເວນອ້ອມແຫຼ່ງນໍ້າມີການຖ່າຍຊະຊາຍບໍ່?
	ບໍລິເວນອ້ອມແຫຼ່ງນໍ້າເປັນປ່າໄມ້ບໍ່
	ບໍລິເວນອ້ອມແຫຼ່ງນໍ້າເປັນບ່ອນຢູ່ຂອງສັດບໍ່

ການຄັດເລືອກແຫຼ່ງນໍ້າ

ທີ່ຕັ້ງແຫຼ່ງນໍ້າ ແມ່ນອີງໃສ່:

- ບົດລາຍງານ
- ແຜນທີ່
- ການສໍາຫຼວດພາກສະໜາມ
- ສໍາພາດກັບ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນ
ຜູ້ໄຫຼຍາດ/ລັດ/ອົງການບໍ່
ຂັ້ນກບລດຖະບານ

ການຕິດຕາມ

- ສັງເກດສະຖານອາການຂອງການ
ປ່ຽນແປງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນທຸກເວ
ລາ.

ຄວາມຈຳເປັນຂອງການຕິດ

ຕາມ

- X% ຂອງປະຊາກອນໃຊ້ນໍ້າດື່ມບອດໄພ
- ສິ່ງແວດລ້ອມບອດອາຈົມ
- X% ປະຊາກອນລ້າງມືດ້ວຍສູບ ຫຼື ຂີ້ເທົາ ຢ່າງໜ້ອຍຫຼັງຈາກໃຊ້ຫ້ອງນໍ້າ ແລະກ່ອນຈັບ ບາຍອາຫານ
- ຜູ້ຍິງໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານ ການເປັນປະຈຳເດືອນດ້ວຍຕົນເອງ
- ທຸກພາກສ່ວນໃນຊຸມຊົນ ເຊິ່ງລວມທັງກຸ່ມ ດ້ອຍໂອກາດ ແມ່ນໄດ້ຮັບການສົ່ງໃຫ້ມີ ຄວາມສາມາດປະຕິບັດການປ່ຽນແປງພຶດຕິ ກຳຢ່າງກະທັນຫັນ

ຍຸດທະສາດດຽວກັນ ນໍ້າ, ສຸຂະພິບານ ແລະ ສົງເສີມສຸຂະອະນາໄມ

ບັນດາບູລິມາສິດ (ການປະຕິບັດໄລຍະທຳອິດ):

- ◎ ບຸລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າ
- ◎ ສົງແວດລ້ອມທີ່ສະອາດ (ການກຳຈັດອາຈົມ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອ)
- ◎ ການສົງເສີມສຸຂະອະນາໄມ

ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ
ພວກເຮົາເລັ່ງໃສ່
ພາກປະຕິບັດ 3 ເບົາ
ໝາຍທີ່ມີຄວາມ
ສ່ຽງສຸດ

ຍາມໃດກໍຕາມ ການໃຊ້
ວິດ, ການລ້າງມື ແລະ
ການຖ່າຍຂອງເດັກນ້ອຍ
ແມ່ນພາກປະຕິບັດທີ່ມີ
ຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດ

What is the risk?	Observation	Key findings
What are the target practices?	Behavioural	Key findings
Who are the target groups?	Observation	Key findings
What motivates behaviour change?	Focus groups	Key findings
How do people communicate?	Interviews, Focus groups	Key findings

ບົດຝຶກຫັດ 1

- ດໍາເນີນການເກັບຂໍ້ມູນໂດຍໄປຫາຄູ່ຝຶກ ແລະ ໂດຍການສໍາພາດພວກເຂົາ ກ່ຽວກັບຄວາມເຄັມຊຶມ/ນິໄສ, ເງື່ອນໄຂການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງພວກເຂົາ
- ນໍາໃຊ້ຄູ່ມືມາດຖານຕໍ່າສຸດ (SPHERE standards)
 - 4 ຕົວຊີວິດສໍາຄັນ
 - ບອກ 4 ຄໍາຖາມບູລິມະສິດ
- ໄຮ້ດແຜນປະຕິບັດເພື່ອສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຮູບດ່ວນໂດຍການນໍາໃຊ້ຕົວຊີວິດ ແລະ ບູລິມະສິດເຫຼົ່ານີ້

ຝຶກຫັດ 2 : ແຜນກິດຈະກຳນໍ້າ, ສຸຂະພິບານ

ເລື່ອງ:

10,000 ຄົນອົບພະຍົບຍ້ອນ
ນໍ້າຖ້ວມຢູ່ເຂັດຊົນນະບົດ
ແຂວງ. ຈຳປາສັກ.

ອອກແບບແຜນກິດຈະກຳ,
ລວມທັງປະລິມານນໍ້າ, ວິດ
ຖ່າຍ ແລະ ຄັດເລືອກພື້ນທີ່
ແລະ ບັນຫາເພື່ອພິຈາລະ
ນາແກ້ໄຂ

ນໍ້າໃຊ້ຄູ່ມືມາດຖານຕໍ່າສຸດ